

[H. P. Johansen.]

overhovedet ikke selv sender deres Børn i Landsbyskolen, men sender dem i Købstadskolen eller til en privat Realskole, der ligger i Nærheden. Dermed dokumenterer de i Virkeligheden, at Skolen er ikke god nok til deres egne Børn, og at de har Raad til at ofre mere paa Skolens Omraade, end der ydes i Øjeblikket.

Naar man — og det er noget, som vi Rigsdagsmænd kender mere til end de fleste andre — rejser meget med Toget, ser man i visse Egne af Landet en Strøm af Børn, der kommer ude fra Landkommunerne og tager ind til Skolerne i Byerne, og det er ikke blot Børn i 14, 15 og 16 Aars Alderen, nej, det er meget ofte ogsaa yngre Børn, der er Tale om. Dette System har flere uheldige Sider. Skolerejserne hører ikke til de allerheldigste, og det har tillige den uheldige Side, at det svækker Interessen for det lokale Skolevæsen. Det gaar ud over Børn fra Smaakaarshjem, fra Hjem, der ikke kan sende deres Børn til udenbys Skoler, selv om Skolen i deres egen Kommune er en daarlig Skole. Jeg mener, det er et uheldigt System, men det er for Resten ogsaa daarlig Økonomi for de Hjem, der benytter udenbys Skoler. Det vilde være langt billigere for dem, skattemæssigt set, hvis de var med til at forbedre det lokale Skolevæsen, saa de kunde være tilfredse med at sende deres Børn i den lokale Skole.

Det er altsaa et gammelt Stridsspørgsmaal, i hvert Fald et gammelt Spørgsmaal, om der skal være lige saa megen Skolegang paa Landet som i Byerne, og saa vidt jeg har kunnet se af Lovforslaget, har Ministeren besvaret dette Spørgsmaal med et Ja ud fra den Betragtning, at det Mindstekrav, der stilles for Købstædernes Vedkommende, ikke er større, end at Landsbyskolen ogsaa kan opfylde det. Nu vil ingen bestride, at man naturligvis ikke kan skabe en ensartet Skole ude paa Landet som den, man har i Byerne. Det ligger i den mere eller mindre spredte Bebyggelse, som findes paa Landet. Der er jo Egne, hvor der er saa spredt Bebyggelse, at det endogsaa kan være noget vanskeligt at skabe en god Klassedeling, andre Steder, hvor Bebyggelsen har en saadan Karakter, at det vil være let at bygge gode Centralskoler, og atter andre Steder, hvor Bebyggelsen er saadan, at man kan skabe et Skolevæsen i Lighed med Købstadskolen, hvilket i saa Tilfælde ogsaa vil være rimeligt. Men alt det overlader Lovforslaget i saa høj Grad, som det kan forlanges, og som det er muligt, til de lokale Myndigheder

at ordne paa bedste Maade, selv om der naturligvis er fastlagt visse Rammer.

Naar man har læst Lovforslaget igenem, stiller man sig naturligt det Spørgsmaal: Hvor er saa det nye, der bliver gennemført? Saa vidt jeg nu har kunnet forstaa Ministeren i den Tale, vi lige har hørt, er det først og fremmest mere Skolegang paa Landet, fornuftigere Skolegang for Smaa-børn, der tilsigtes. Endvidere forstaaer jeg Forslaget saaledes, at Hverandagsskolegangen bliver afskaffet, i hvert Fald for visse Klassers Vedkommende, og at der gives Tilbud om et 8de Skoleaar, naar Hjemmene ønsker at benytte sig af et saadant. Endelig byder Forslaget paa dette, at ganske enkelte nye Fag gøres obligatoriske, og at især Gymnastik, men ogsaa Haandgerning og Husgerning faar en mere fremskudt Plads, end Tilfældet er nu.

Der var i og for sig mange Enkeltheder, som det kunde være interessant at dvæle ved, men det er kun ganske faa Ting, jeg skal nævne i saa Henseende. Jeg vil nævne § 23, Stk. 2, der aabner Mulighed for Ansættelse af ueksaminerede Lærere. Jeg tror nok, jeg kan sige, at denne Paragraf har vakt nogen Ængstelse i Lærerkredse, men jeg haaber, at Ministeren, Ministeriet, Skolekonsulenterne og de, der ellers faar med disse Spørgsmaal at gøre, vil behandle denne Paragraf med en saadan Varsomhed, at den Ængstelse, der har været, viser sig at have været ubegrundet.

Jeg skal ogsaa nævne § 28, der omhandler de Børn, som skader Skolens Arbejde. Den angaar altsaa Spørgsmaalet om Anvendelse af disciplinære Midler, og det hedder i denne Paragraf, at Ministeren fastsætter Regler for, hvad man skal foretage sig over for Børn, der skader Skolens Arbejde. Det var egentlig ogsaa interessant at drøfte dette Spørgsmaal, men jeg gaar ud fra, at det i højere Grad egner sig til Drøftelse i Udvalget, og jeg vil gerne bede Ministeren om — jeg gaar ud fra, at vi faar en kort Udvalgsbehandling af Forslaget — at deltage i en Drøftelse af denne Paragraf i Udvalget.

Maa jeg saa lige nævne den lidt omstridte § 15, der omhandler Begrebet Selvvirksomhed. Der siges i denne Paragraf, at der bør lægges størst muligt Vægt paa at opøve Eleverne i Selvvirksomhed. Jeg har lagt Mærke til, at det er blevet kritiseret i Folketinget, endogsaa fra Lærerside. Jeg tager imidlertid denne Kritik som et Bevis paa, at man ikke kan finde noget virkelig sagligt at kritisere i Lovforslaget, og saa giver man sig til at kritisere noget saa-